

СНН

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

Пешта, 1838–1849.

Будимпешта, 11. јануар 2006.

Нова серија, г. XVII, бр. 2

*Божјиће свечаности
широм Мађарске*

Фото: ИВАН ЈАКШИЋ

Вертеп у Помазу

Божји турнир у Печују

Рукометаша РК „Растимо“ на турниру у Печују

Пред сам крај прошле године у Печују је по трећи пут приређен међународни божји турнир за јуниоре на којем су се поред домаћина Печујаца, надметале и екипе из Хрватске, Словеније и Србије.

На такмичењу су своје рукометно умеће могли да докажу и јуниори рођени 1990/1991. године а међу њима налазили су се и млади рукометаша и рукометашице РК „Растимо“ из Новог Сада.

Јуниори из Србије предвођени својим тренерима Милорадом Лајићем (дечаци) и Славицом Гаруновић (девојчице) потврдили су да су верни следбеници познате „југословенске школе“ и да већ сада у редовима поменутог новосадског рукометног клуба постоје талентовани играчи и играчице који ће моћи кренути стопама својих сјајних предака попут Милета Исаковића, Светлане Китић и других.

Пехар традиционалног турнира у женској конкуренцији освојиле су рукометашице из Љубљане, Словеније, док су код мушкараца најбољи били играчи РК Загреба из Хрватске. Нису имали зашто да се стиде ни рукометаша из Новог Сада, наима, пулени тренера Лајића освојили су 5. док су даме заузеле 7. место.

Иначе, Рукометни камп „Растимо“ у Новом Саду је јединствена спортска институција у којој се по најсавременијим методама и са најсавршенијим средствима под стручним руководством истакнутих тренера ради на усавршавању рукометног и другог знања младих рукометаша, као и на стручном оспособљавању и усавршавању тренера. Полазници Кампа „Растимо“ су девојчице и дечаци узраста од 10 до 18 година а програм стручног рада заснован је на основама истраживања структуре рукометне игре врхунских рукометаша уз уважавање оп-

штих принципа стручно-техничког рада, подељеног у три нивоа у групном (екипном) и два нивоа у индивидуалном раду. Посебан нагласак се ставља на побољшање индивидуалних способности, стицање знања, усвајање техничких елемената на вишем нивоу извођења и усавршавање техничких могућности за играње рукомета. Међу полазницима Рукометног кампа „Растимо“ има пријављених из разних европских земаља, па чак и из Мађарске а програм се реализује у току јуна-јула у три смене у трајању од по 11 дана. Руководилац организације је Ђорђе Јакшић.

П. М.

Православни сајам у Београду

У Галерији Министарства културе Републике Србије, у Београду је од 18. до 23. децембра 2006. године по први пут одржан Православни сајам.

Сајам је окупио бројне издаваче који се баве објављивањем православне литературе и књига из српске традиције и историје; манастирске радионице са рукодељима, иконописачке радионице, радионице за израду богослужбених предмета и одеће, иконостаса и звона; занатске радње које чувају традиционалну израду и слично.

Међу излагачима налазило се и Удружење жена „Сабор“ из Косовске Митровице које је основано с циљем да помогне расељеним женама различите старосне доби са Косова и Метохије, укључујући самохране мајке са подручја српске покрајине. Чланови поменутог друштва и на сајму су изложили своје производе, пре свега народне ношње, ручне рукотворине и украсне предмете и све је то урађено традиционалном ручном техником. У сваком случају, изложбени простор „организације где је спој традиције и креативности, а рад задовољство“, заслужује да добије много већи публицитет а можда не би било на одмет да се жене из Косовске Митровице позове и у Мађарску јер њихова намера да остатке материјалне културе отргну од пропадања и заборава итекао је племенита и похвална и представља сјајан пример очувања народне традиције и културне баштине српског народа!

Такође је веома посећен био штанд манастира Ђурђеви Ступови у Расу. Пријатељи манастира предвођени Југославом Кипријановићем, председником удружења чине све како би ова и остале светиње на Косову заблистале у пуном сјају! Једно за другим нижу се хуманитарне приредбе, бројни програми у циљу потпомагања манастирских здања...

Током целе сајамске манифестације у Галерији Министарства културе Републике Србије осећао се светосавски дух, предбожићни амбијент а на приредби своје радове изложили су студенти Академије СПЦ за уметност и конзервацију, представљени су копије икона манастира Хиландара а уприличена је и мала изложба радова српске деце са Космета, победника на ликовном конкурсима. Вршњаци из Београда били су заинтересовани за ликовна остварења својих другара из српске покрајине и искористили су прилику да помоћу књиге „Писма из енклаве“ одговоре својим пријатељима!

Богат програмски избор првог

Изложбени штанд манастира „Ђурђеви ступови“

Сегединци објавили Српски календар

Сегединци су пред сам крај минуле године издали Календар за 2007. годину а издање су Сегединска српска заједница, Самоуправа Срба у Сегедину, месна српска православна црквена општина и Задужбина „Милош Црњански“ топлим божјићним и новогодишњим поздравима и препорукама понудиле, пре свега, српским и партнерским организацијама са којима сарађују.

Календар, који је уз материјалну подршку Јавне фондације за националне и етничке мањине у Мађарској штампан у 800 примерака, садржи део иконостаса, Јеванђеље и барјак сегединске српске цркве а фотографије су, наравно, урађене у колору.

Циљ је, како је то изјавио Боривој Рус, председник Сегединске српске заједнице, главни и одговорни уредник издања, да се и преко ове штампане таблице распореда дана у годи-

ни прикажу лепоте сегединског српског православног храма. Иначе, за дизајн издања побринуо се Борис Бекић а што се тиче будућности штампања Календара, он ће се и у будуће објављивати. Штампаче се уз помоћ Културног и документационог центра Срба у Мађарској који је већ набавио потребну технику па баш зато, руководилац Сегединске српске заједнице, који је уједно и директор већ поменутог центра, иницираће да се и остала насеља прихвате сличних подухвата, пројеката.

Сегединска српска заједница, Самоуправа Срба у Сегедину, Српска православна црквена општина у Сегедину и Фондација „Милош Црњански“ и догодине ће штампати „своје чедо“ којем ће се запело радвати све српске и партнерске организације, награђене вредним, лепим и естетским издањем.

П. М.

Православног сајма употпунили су промоције разних издања, разговори са духовницима и друге проговорне манифестације међу којима је посебно место добио IV Никољдански дечји сабор који је започео 2003. године са благословом Његове Светости патријарха српског Господина Павла. Циљ ове приредбе је, иначе, неговање православне духовности и традиције српског народа; развијање хришћанских осећања љубави према ближњем, милосрђа и праведности по угледу на св. Николаја Чудотворца, епископа мирликијског чије име Сабор носи. Такође, веома важним се сматра подстицање духовног сазревања деце и омладине, њихово стваралаштво и креативност...

У сваком случају, сајам је добио веома похвалне, позитивне критике па су многи од учесника приредбе изразили жељу да се сајамска манифестација у року од пола године понови. Директор Православног сајма Зоран Вучић обећао је да ће се размотрити могућност приређивања друге по реду сајамске манифестације а као могући датум навео је Васкрс, тачније период пре Ускрса.

Предраг Мандић

Божић у нашим насељима

Свечано у Ловри и Чипу

Јосо Маториц и КУД „Ловра“

Када је на Бадњи дан у 17 часова у ловранској цркви одзвонило у знак обележавања почетка Божићног празновања, у свим српским домовима у друштву најближих и најмилијих чланова породице започела је свечана вечера. Затим су, по древном обичају, наше куће до касних вечерњих сати обилазили вертепаши. На први дан Божића ловрански парох, о. Павле Каплан у шест часова служио је јутрење, а у десет, свету литургију. У богослужењу на којем је присуствовао рекордан број верника, активно су учествовали и ловрански малишани, чији се мали хор, који је увежба-ла учитељица Јелена Вукајловић-Краус, при крају службе присутни-ма представио сплетом Божићних песама.

Поподне у 15 часова обављено је вечерње, а потом су вертепаши окончали претходног дана започети обилазак ловранских српских домова. Месни парох, о. Павле Каплан на први дан Божића изобразителну службу обавио је у Чипу где ове године вертеп најалост није одржан. У поподневним часовима овде је одржан краћи празнични програм.

Празновање је у Ловри наставље-

но увече у 19 часова, када је у месном Дому културе приређен Божићни програм. Пред дупке пуном салом у којој нису били само Ловрани, већ и њихови гости из других насеља у Мађарској, па и из Србије, продефиловало је педесетак учесника, што млађе, што старије узрасне генерације. Присутне је након две уводне Божићне песме у извођењу момачког хора, на почетку поздравио глумац Српског позоришта у Мађарској, Јосип Маториц. Потом су уследили фолклораши ансамбла „Ловра“, оркестар „Дунавски бисери“ и основношколци са једночинком „Црвенкапица“, успешно изведеном на фестивалу де-чјих драмских група у Десци.

Након премијерног наступа оркестра младих, сплетом македонских игара поново су се представили наши талентовани играчи, под будним оком кореографа и уметничког руководиоца Ангела Иванова. Неколико народних песама отпевале су Дубравка Алексов и Зорица Јурковић, а затим су домаћини за све посетиоце приредили праву послатицу. Прво су, наиме, по једну српску игру заједно извеле маме и ћерке, а затим очеви и синови. У коло се за ову прилику ухватио и начелник места Љубомир Алексов, а френетичан аплауз и бројни позиви да се врате на сцену били су очигледан доказ великог успеха који је ова идеја доживела од стране присутних.

У једноипочасовном богатом програму наступили су још Станко Христов (сплетом српских песама), фолклораши, који су поред већ публици познатих игара извели и Шумадију, потпуно нову кореографију, постављену уз помоћ стручњака из Београда. Народне и староградске песме певао је Јосип Маториц, а уз пратњу оркестра Никола Скорић. После завршетка програма, у сали се спонтано развило коло, а до касних вечерњих сати гости су се забављали уз музицирање оркестра „Дунавски бисери“.

С. М.

Божићни концерт на сцени ловранског Дома културе

Празнично у Помазу и Чобанцу

Песме вертепаша и женског црквеног хора

Један од наших највећих празника, Божић, као и сваке године свечано је обележен и у Помазу. На Бадњи дан свету литургију служио је месни парох о. Љубисав Милисавић, а јутрење је на први дан Божића обављено у 4 сата. Уз присуство великог броја верника света литургија, на којој је појао недавно основани женски црквени хор, одржана је у 10 часова. Потом је уз учешће десетак малишана са великим успехом изведен вертеп. Истог дана у 15 часова служено је вечерње.

У Чобанцу на први дан Божића у 6 часова служено је јутрење, а на други дан, 8. јануара, света литургија. Овом приликом по први пут на празничном богослужењу појао је и женски хор из Помаза, што је још више допринело празничној атмосфери. Према речима о. Љубисава Милисавића, светој литургији присуствовао је рекордан број верника, црква је била пуна, што се у овом нашем насељу одавно не памти.

С. М.

У помашкој цркви највише је било малишана

Бата и Стони Београд

Вертепаши из Бате у Владичанском двору

У Бати је на Бадњи дан свету литургију са почетком у десет часова служио о. Далибор Миленковић. Овом приликом у цркву је унет и освећен бадњак, а у 14 часова Батлије су учествовале на Божићном пријему који је у Владичанском двору у Сентандреји приредио Његово преосвештенство епископ будимски г-дин Лукијан. Малишани су извели вертеп, а црквени хор отпојао је неколико Божићних песама. Вертепаши су се у Бати представили у вечерњим сатима, када је обављено и паљење бадњака. Након тога у црквеној порти организовано је празнично дружење уз кувано вино и ракију.

Света литургија служена је и на први дан Божића на којој је поред мештана присуствовао приличан број припадника руске и грчке националности. Сва деца добила су Божићне пакетиће и мали бадњак са српском тробојком и мало сламе. Куповину поклона финансијски су помогле црквена општина и српска

самоуправа. Поподне је служено вечерње, а на други дан Божића света литургија и вечерње.

У Стоном Београду на Бадњи дан у 17 часова обављено је уношење и освећење бадњака, а на први дан Божића у осам часова служена је изобразителна литургија. Према речима о. Далибора Миленковића одзив верника био је задовољавајући, а Божићни празници протекли су у пријатељском духу и свечаној атмосфери.

Батлије се иначе ових дана припремају за свечани дочек Српске нове године. Прослава ће бити одржана 13. јануара са почетком у 20 часова уз учешће оркестра и фолклорног ансамбла из Ужица. У овом тренутку (9. јануар) још увек није било утврђено место одржавања (Српски клуб, или градски Дом културе), али се за све додатне информације заинтересовани могу обратити српској самоуправи, или надлежном свештенику.

С. М.

Празнично на југу Мађарске

Достојно прослављен празник над празницима

Божић је био и остао за сва времена највећи и најпопуларнији празник српског народа. Српским православним верницима је добро познат утврђени црквени садржај овог великог хришћанског празника који употпуњују и многи народни обичаји. Ниједан празник нема више народних обичаја него Божић а они су се и дан данас одржали што није ни чудо јер је у питању празник живота, радости и мира.

А радост, раздраганост, весеље карактерисали су широм Мађарске прославу великог хришћанског празника а тако је било и на југу земље. Од Поморишја, до Бачке и Барање жарко се празновало Христово рођење, достојно се славио Божић. Примера ради, величанствено и празнично било је у Батањи. Батањци током последњих година посебан нагласак стављају на неговање обичаја, па тако и божићних и сваке године, на први дан Христовог рођења у месном Дому културе приређују божићни програм. И ове године су се основношколци предвођени својим педагозима потрудили па прикажу својеврсни пригодни позоришни комад а одмах након свечаног програма уследио је бал на којем је госте забављао оркестар Ладислава Халаса из Тукуље. Славље је окончано у касне сате а првенствени циљ приредбе је постигнут: ради се о продубљивању љубави према вери, старинама, традицији, култури, језику у кругу ученика и њихових породица.

У Десци се већ годинама верно и одано негују божићне традиције. На Бадњи дан чланови Културно-уметничког друштва „Банат“, предвођени председником Кристифором Брцаном, одлазе да коринђају а потом правац по бадњак и паљење храстовог дрвета, симбола који нас уочи Божића подсећа на хладну витлејемску ноћ када је у пећини, на слами, рођен Син Божји, Спаситељ којег су најављивали пророци стотинама година пре него што је рођен. Након паљења бадњака у порти месне српске православне цркве, уследило је прескакање ватре и дружење уз песму и музику. Штавише, у хладној ноћи добро је дошла рибаља чорба коју је скувао Светозар Шевић а весеље поводом празника над празницима настављено је и сутрадан у знаку древних обичаја. Првог дана, већ по ухораној традицији, у Сеоском дому, у организацији нашег најстаријег и најтрофејнијег фолклорног удружења одржан је божићни културни програм који је и овом приликом до последњег места испунио салу заинтересованом публиком. Поред мештана, дошли су и Сентиванци, Сирижани, Сегединци... Сви су били у великом ишчекивању због традиционалне приредбе коју су отворили најмањи и најслађи, малишани Српског забавишта који су предвођени забавиљом Споменком Брцан-Ђукин коринђали, извели пригодне песме и српске дечје игре.

Божићним песмама представили

Паљење бадњака у порти сантовачке српске цркве

су се и ђаци нижих разреда месне Српске основне школе. Њихов програм увежбали су јереј Светомир Миличић, парох дешчански и учитељица Душица Зорић док се за наступ ученика виших разреда побринуо наставник Јован Јанчкин.

У шароликом програму представио се и подмладак Културно-уметничког друштва „Банат“ који је у року од три месеца научио Игре из Понишавља а „пошто нас је песма одржала – њојзи хвала“, део богатог репертоара српских народних песама са публиком су поделили солиста Божидар Путник из Новог Сентивана и чланови КУД-а „Дукати“ на челу са уметничким руководиоцем Миливојем Ђорђевојем. Музичку пратњу обезбедиле су „Лале из Баната“ предвођени хармоникашем Максом Русом.

Хитроноги играчи Баната одушевљено су поздрављени и због извођења победничке, златне кореографије са овогодишње Европске смотре српског фолклора – „Рогољ“ ни овом приликом није подбацио као што нису разочарали ни млади музиканти Марко Ђорђевић и Филип Адамов: вешти инструменталисти су заслужено испраћени бурним аплаузима.

Шлаг на торту остао је за крај вечери: најављену нову кореографију Дешчана свако је са нестрпљењем очекивао. Оно што су сјајни фолклораши Баната извели на крају божићнег програма, дуго ће остати у

памћењу и само се понадати можемо да ће у више наврата представити „Ибарски Колашин“, кореографију Ибиша Кујевића чијег увежбавања су се у последњих петнаест година прихватили једино Врбашани предвођени уметничким руководиоцем, кореографом Љубомиром Вујчином. Креатор многобројних подвига Дешчана био је одлучан да и Дешчанима пренесе игре са Косова које красе многобројне песме, вокална поигравања а у међувремену се на бини мењају и веома брзи кораци. Гледајући из стручног аспекта, кореографија је тешка, напорна, захтева итекако много вежбања не само играчких, него и певачких!

Међутим, Банат је и ову препреку успешно савладао и громогласни, френетични аплаузи публике, узвици „Браво“, дуго нису хтели да утихну. Том слављу можда је у неку руку допринео и божићни амбијент, дух Косова одакле је пристигла предивна кореографија за очи, уши и душу!

Жар божићнег програма, након приредбе, пренет је и у месну гостиницу где је одржан бал до зоре.

И у Бачкој, у Сантову, већ годинама велика пажња се посвећује неговању и чувању славских обичаја, обележавању црквених празника, заштити верских и културних обележја српског народа. Сваке године, Вертепаши имају главну улогу а тако је било и овом приликом... Јереј Јован Бибић, парох сантовачки на

располагању је имао тринаесторо деце која су походила српске куће и извела „вертепашку представу“. Прелепо празновање Божића пропраћено је и паљењем бадњака, масовношћу месних српских православних верника на празничној литургији итд... Овогодишња прослава Христовог рођења остаће дуго у памћењу не само Сантовчанима, него и деци из Будимпеште која су дошла у завичај својих деки, баки, родитеља...

Празнично је било и у Барањи... У Печују, као и обично, у предивно окићеној српској православној капели месним српским православним верницима у празновању Божића придружили су се и Руси и Мађари. И ове године, током Бадње вечери, палио се бадњак који се у порти месне српске православне цркве палио и у Мохачу. Свечаном чину, којем су поред мештана присуствовали и Шумберчани, Липовчани, Сечујци и Печујци, претходило је вечерње приликом којег је јереј Радован Савић, парох мохачки одржао и пригодну беседу истакавши радост због доласка најрадоснијег празника Христовог рођења. Говоривши о обичајима који се везују за Бадњи дан, уочи Божића, он је подсетио: „У данашње време, народ уместо бадњака у дом уноси границе са мало сламе, јер нема више отворених огњишта као пре. Православни Срби сачували су обичај да се бадњак пали у порти православне цркве где га свештеник свечано дочекује јер сама реч бадњи значи бдење, понекад и целоноћно бдење у сусрет најрадоснијем догађају. Понесимо и ми данас у своје домове бадњак, да чувамо веру и обичаје наше а преблагос Господ молитвама Сина Свога Љубљенога, нека нас прати и чува у векове векова. Амин!“

Јереј Радован Савић се потом захвалио Жарку Вукмировићу, бродару из Старе Пазове који је мохачкој светињи даривао кадионицу – њено освећење је извршено пред сам почетак вечерња након којег је уследило паљење бадњака у порти цркве и дружење у месном Српском клубу где су верници уз ракију, варено вино, сокове на здравили Божићу, празнику над празницима.

Све у свему, Христово рођење је и ове године достојно прослављено не само у поменутих насељима, него свугде где живе Срби. Како и не би када је његово празновање, а ту можемо надовезати и јединствену обележавање крснога имена, славе, постало саставни део нашег српског националног идентитета: „Није чудо да су оба празника, уз прилагођавања која су наметнута условима живота у новије доба, преживела све историјске недаће, искушења и потискивања.“ При томе, немојмо заборавити да је Божић извор за све хришћанске празнике јер како св. Јован Златоусти каже: „Да није било Христовог рођења, не би било ни крштења, ни васкрсења а то значи ни хришћанске вере!“

Предраг Мандић

Резање божићног колача у дому породице Путник у Новом Сентивану

Шеф српске дипломатије Вук Драшковић поводом 65. годишњице новосадске рације

Шандор Кеширо не сме умрети на слободи

Вук Драшковић

Крајем јануара навршава се 65 година од трагичне смрти 1.246 грађана Новог Сада и околине, које су након свирепог убиства мађарски фашисти бацили под лед, у Дунав и Тису. Тада је убијено 489 мушкараца, 415 жена, 177 старих особа и 165 деце. Између 21. и 23. јануара ратне 1942. године страдали су заједно војвођански Срби, Јевреји и Роми.

Обележаваће ове годишњице био је повод за питање о даљој судбини Шандора Кешира, 92-годишњег становника Будимпеште, једног од учесника овог масакра. Кеширо, који данас има 92 године, био је хортијевски начелник полиције у време окупације и злогласне рације, а прошле године пронађен је у Будимпешти, где се вратио након 60 година боравка у Аргентини. Краљевски војни суд га је у јануару 1944. осудио на десет година затвора, а Народни суд Мађарске 1946. на 14 година. Међутим, та казна због његовог бекства у Јужну Америку никада није извршена, а будимпештанско војно тужилаштво сматра да су помешане пресуде данас већ увелико застареле.

Да подсетимо, чланови Центра за проналажење злочинаца из Другог светског рата „Симон Визентал“ понудили су доказе да је Шандор Кеширо јануара 1942. године учествовао у новосадској рацији. Директор Центра из Јерусалима Ефраим Зуроф рекао је да је Шандор Кеширо ратни злочинац и да би мађарске власти требало да га осуде у поновљеном судском поступку. По подацима Центра, Кеширо је 1942. године у новосадском масакру учествовао као жандар, а током депортација у Војводини 1944. као капетан жандармерије. Након што су Немци 1941. године окупирани Југославију, њихови савезници Мађари су окупили на стотине људи на обали Дунава и гурнули их под лед.

Према последњим информацијама, Министарство спољних послова Србије проследило је Министарству

правде документацију о Шандору Кеширу. Како се наводи у саопштењу Министарства спољних послова, Шандор Кеширо тренутно живи у Будимпешти, а српском министру спољних послова Вуку Драшковићу документацију је у Јерусалиму уручио директор Центра „Симон Визентал“ Ефраим Зуроф. Ту информацију потврђује и господин Драшковић:

– Од Центра „Симон Визентал“ у Јерусалиму добио сам комплетну документацију, укључујући и пресуду Кеширу, и све то је прослеђено и мађарским властима и нашем Министарству правде. Логично би било да власти у Мађарској изврше своју обавезу, да га ухапсе и упуте на извршење казне. Ако се то не деси, обавеза је нашег Министарства правде да тражи Кеширова изручење, јер су убијени грађани

Белешка сведока

Протојереј Успенске цркве у Новом Саду, Алимпије Поповић, после злочина мађарских фашиста је записао:

„Лета господњег тисућу деветсто четрдесет другог, на појутарје св. Јована, рано ујутру крволочни Угри затворише све домове српске за три дана и три ноћи са народом у њима, и наста покољ недужних људи, жена и деце. Многе побише у домовима, двориштима, улицама, касарнама, а највише по обалама замрзла Дунава, јер студен би силна. Класе децу пред очима мајки и отаца, а и ове пред очима ђеце, и не дадоше тјелеса мртвице мајци земљи, него побацаше под деблу кору рјеке залеђене, многе мртве, а неке још живе. У Шајкашкој и другим мјестима исто учинише баш на Бадњак уочи Божића.“

Жртве новосадског покоља из 1942.

наше државе, на територији Србије. Нећемо инсистирати искључиво на екстрадицији, али Кеширо крај свог живота мора дочекати у затвору, било мађарском или српском. Не смемо се смирити док на земљи постоји и један једини злочинац који живи слободно, све док и он не буде суочен са земаљском правдом због злочина које је починио. Зато још једном изражавам чуђење што је један од учесника монструозне новосадске рације Шандор Кеширо и даље на слободи, а зна се да живи усред Будимпеште. Међутим, имам уверавања највиших мађарских званичника да он неће умрети слободан. Он не сме умрети на слободи, пресуда му је изречена још 1945. године, када је осуђен на 14 година затвора и не сме мирно да спава. То дугујемо људима који су овде побијени, али и себи самима.

Драшковић је недавно у Новом Саду, заједно с председницом Јеврејске општине Аном Френкел, положио венац на спомен-обележје новосадске рације, уочи скорог обележавања њене шездесетпетогодишњице.

– На новосадском и многим другим стратиштима холокауста склопљено је вечно братство између српског и јеврејског народа и живи потомци убијених имају обавезу да никада не забораве оно што се догодило. А када је у питању опроштај за злочине, живи немају право да праштају у име убијених. Опроштај треба препустити једном богу свих људи и његовом суду – каже Вук Драшковић.

При сусрету са министром иностраних послова Србије Вуком Драшковићем, директор Центра „Симон Визентал“, Ефраим Зуроф, позвао је српске власти да затраже изручење хортијевског нацисте Шандора Кешироа који је пронађен у акцији Центра „Симон Визентал“ – „Последња шанса“.

Ефраим Зуроф предвиђа да ће Шандор Кеширо учинити све да би се приказао болесним и унесрећеним и изазвао сажаљење.

– Ако га видите како храмље и седе у инвалидским колицима, само помислите на жртве из 1942. године – поручио је Зуроф.

У српском Министарству правде подсећају да је Шандор Кеширо за време Другог светског рата био официр мађарске окупационе полиције у Новом Саду, а његово привођење правди у надлежности је, пре свега, правосуђа Мађарске, али и правосуђа Србије, јер су злочини починени на територији окупирани Краљевине Југославије у чијем саставу је била и Србија. Ово Министарство је саопштило да је то неспорно и да се не сме дозволити да ратни злочинци живе спокојно и да умру некажњени.

Тражићемо изручење Кешира

– Од Центра „Симон Визентал“ у Јерусалиму добио сам комплетну документацију, укључујући и пресуду Кеширу, и све то је прослеђено и мађарским властима и нашем Министарству правде. Логично би било да власти у Мађарској изврше своју обавезу, да га ухапсе и упуте на извршење казне. Ако се то не деси, обавеза је нашег Министарства правде да тражи Кеширово изручење, јер су убијени грађани наше државе, на територији Србије. Нећемо инсистирати искључиво на екстрадицији, али Кеширо крај свог живота мора дочекати у затвору, било мађарском или српском. Не смемо се смирити док на земљи постоји и један једини злочинац који живи слободно, све док и он не буде суочен са земаљском правдом због злочина које је починио. Зато још једном изражавам чуђење што је један од учесника монструозне новосадске рације Шандор Кеширо и даље на слободи, а зна се да живи усред Будимпеште.

У току је прикупљање документације о осумњиченом из домаћих и страних архива и извора, а подаци о Кеширу затражени су и од државног тужиоца Мађарске. Представници тог српског министарства навели су да ће, након што подаци буду прикупљени, поступити у складу са својим надлежностима и да су одлучни да овај случај реше до краја, јер ратни злочини не застаревају.

У Мађарској, међутим, сматрају супротно: будимпештанско Војно тужилаштво тврди да су раније донете пресуде застареле, а да је поновно покретање поступка могуће само путем грађанске парнице.

Драган Јаковљевић

Занимљив подухват будимпештанске издавачке куће „Тотем”

Сто чуда Војводине

У оквиру серије публикација посвећених регионима у Карпатском басену, будимпештанска издавачка кућа „Тотем” објавила је луксузно опремљену књигу „Сто чуда Војводине”. Реч је о својерсном водичу кроз ову покрајину, у којем су приређивачи фотографијама и речју представили све оно што би, по њиховом мишљењу, потенцијални посетиоци требало да имају у виду приликом планирања путовања у тај део Србије. Мада по стилу писања подсећа на туристички водич, ова публикација је више од тога, не само због изузетно квалитетне графичке опреме, већ и по обилу информација

на војвођанске просторе после повлачења Турака, преци данашњих житеља ова три села су средином 18. века са територије данашње Мађарске и Словачке донели са собом католичку веру и своје обичаје, ношње и начин живота, који су у великој мери задржали до данас. Како наводи аутор, ова села су одувек била богата народним песмама и играма, а у њиховој традицији је укорено и наивно сликарство. За мађарске ношње у том делу Војводине карактеристичне су живописне боје, сукуе су набране и састоје се из више слојева, са ојачаним подсукума. Оне су некада скоро додиривале земљу, али данас већ није та

Бачком Петровцу осврнули су се на куће с краја 19. века, чији су зидови украшени фасадном циглом, а кровови шареним цветним мотивима. За словачке куће посебно је карактеристична плава боја, којом су офарбани прозори и дворишне капије, а цветни мотиви могу се видети и на прозорским стаклима. „Шаренило, нацифраност, преливање боја, толеранција и прихватање различитости су карактеристике Војводине. Словачка у тој покрајини има 5 одсто, мада су у неким насељима у већини. У тим местима успели су да сачувају свој језик, обичаје и остала обележја националног идентитета”, закључују аутори.

Мост од девет лукова на реци Златици која у Војводину долази из Румуније, код села Врбице, а пролази поред Чоке, Кикинде, Црне Баре и Мокрина, такође се нашао међу чудима Војводине. У народу постоји предање да га је изградио Мехмедпаша Соколовић, због чега је и данас познат као „турски мост”. Међутим, историчари тврде да је изграђен крајем 18. века ради поспешивања привредних и саобраћајних веза Пеште, Сегедина и Темишвара, захваљујући тадашњој мађарској влади на челу са Јожефом Милером. Саграђен од цигала, дугачак 70 и широк 4 метра, он и данас служи

Насловна страна књиге

својој намени, с тим што су некадашње кочије и фијакере заменили аутомобили и трактори. Недалеко од овог моста постоје још два идентична, један у Мађарској, а други у Румунији.

Царска бара је у књизи представљена као најпознатији заштићени природни резерват у Војводини, па је аутори текста препоручују као идеално место за проучавање природе, али и за одмор. Подручје обилује језерима, бујном вегетацијом и бројним животињским врстама и као такво има значајну улогу у заштити природе овог региона. Сматра се једним од најзначајнијих биљних и животињских станишта у свету, у којем се може срести чак 310 птичјих врста. До овог језера површине 1.676 хектара, које се налази у централном делу Баната, у близини Лукићева и Белог блага, долази се једноставно, јер недалеко од њега пролази регионални пут који повезује Зрењанин и Панчево. Осим великог језера обухвата Фаркајдински и Ботошки рит, Перлеску мочвару и мала језера Тигањицу и Равеницу. Онима који се одлуче за посету овом природном „чуду Војводине”, скреће се пажња да најатрактивнија места Царске баре могу обићи за два сата, из најмљивањем туристичког бродича са водичем.

Издавачу публикације „Сто чуда Војводине” треба честитати на искрености и објективности којом мађарске читаоце упознаје са занимљивостима овог региона, али му понешто и замерам. Ма колико био импресиониран фотографијама војвођанских „чуда”, легендама и историјским подацима о њима, читалац ове књиге ипак није у прилици да упозна Војводину као целину. Краћи уводни текст о покрајини, њеној историји, демографским кретањима, етничком саставу и садашњем културном и политичком тренутку томе би значајно допринео.

Драган Јаковљевић

Музеј ликовне уметности у Суботици

које нуди: историјских и географских података, архитектонских детаља, готово заборављених народних обичаја и фолклорних традиција.

И мада је основни циљ издавача, како сам напомиње, био да упозна читаоце пре свега са народним обичајима и културним достигнућима мађарског живља у Војводини, као и са природним лепотама тог дела Панонске низије, сарадници који су радили на представљању војвођанских градова и села нису се руководили искључиво њиховим етничким саставом. Тако се на више од 200 страница књиге смењују богомоље, живописне сеоске фасаде, културне установе, сликарство и фолклорни обичаји готово свих народа који живе на војвођанској равници. Према речима уреднице Саре Бернадет, у састављању овог албума учествовали су бројни сарадници из целе Војводине, који уосталом најбоље познају свој завичај: учитељи, историчари, историчари уметности, географи, природњаци.

У књизи „Сто чуда Војводине” представљени су њени градови, најзначајнији културно-историјски споменици, верски објекти, национални паркови, занимљиви народни обичаји, а приређивачи нису заобишли ни живописна војвођанска села. Примера ради, на неколико страница говори се о историји и обичајима Купусине, Дорослова и Богојева, у околини Сомбора. Доласком

ко. Са појавом индустријских материјала делови народне ношње постају и свилене мараме које се носе око врата. У тексту се, међутим, напомиње да се мађарска народна ношња у овим селима данас може видети углавном на венчањима и сеоским свечаностима, јер је шездесетих година прошлог века и тамо стигао градски начин одевања.

Када је реч о традиционалној сеоској архитектури, приређивачи књиге као посебно интересантне наводе примере села настањених Словацима. Осим на сеоске богомоље, аутори текстова о Селенчи и

Ветрењача крај Бачке Тополе

Остаци богомоље са севера Баната из XIII века

ИЗ НАШЕ

ИСТОРИЈЕ (8)

Тековине Стефана Немање

Крајем јула 1189. године Немања је, заједно са братом Страцимиром, у Нишу на веома свечан начин дочекао најмоћнијег европског владара тог времена, немачког цара Фридриха I Барбаросу. У току преговора он је обавестио цара о својим успесима у борби против Византије. Истакао је да је заједно са својом браћом освојио целу нишку област, као и подручје до Сердике (Софија). Понудио је војну помоћ, ако Немачка започне непријатељства против Византије. Чак је и вазалски однос понудио, уколико му немачки цар потврди територије које је досад освојио и које ће убудуће освојити.

Фридрих I је прихватио само један део српских предлога. Он тада није био спреман да започне рат на Балкану јер је то могло омести главни циљ похода. Стога није дошло ни до успостављања вазалског односа. Савременици су забележили само толико да су два владара склопила пријатељство у Нишу.

Иако до склапања савеза није дошло, преговори у Нишу су ипак донели корист Немањи. Приближавање огромне немачке војске и вести о сусрету немачког цара и српског великог жупана су, наиме, у Цариграду изазвали велику узнемиреност. Немци су на свом даљем путу наилазили на свакојаке потешкоће и препреке па је неминовно дошло до чарки и сукоба између Немаца и Византинца. Тек у фебруару 1190. остварен је споразум којим је договорено да Византинци пребаце крсташе у Малу Азију, што је у марту исте године и остварено. Немања је то време искористио за даља освајања. Погибија немачког цара у Малој Азији је заувек омила Немањине планове у вези с ослањањем на Немачку, али је привремено присуство крсташке војске ипак било од користи за Србију.

У раздобљу од 1180. до 1190. године, Стефан Немања је знатно проширио територију српске државе. На југу је освојио Метохију с призренском облашћу, затим Косово поље, Скопље и предео око горњег тока Вардара. За време освајања Зете запосео је област између Скадарског језера и планина у залеђу.

Византија је највећи отпор пружала на истоку, али је Немања и ту постигао успехе. Осим већ споменутог Ниша он је освојио област око Ђуниса (Заглата), Дубочицу, жупе Врање и Мораву, земље источно од Лужне Мораве. На северу је својој држави припојио области између Западне Мораве и Велике Мораве (Левач, Белица, Лепеница). Вероватно у време проласка немачке војске, Немања је упао у долину реке Струме и освојио градове Перник, Землн, Велбужд, Њустендил, Житомиск и Стоб.

Предраг Степановић

ПИСМА

ИЗВЕСНОЈ

Шишање

Код моје фризерке се отегао ред, а козметичарка беспослена. Пита једног старијег господина да ли би можда пробао неки од њених третмана лица, а он ће згрануто: „Што, зар сам толико ружан?”

Козметичарка га убеђује како није реч о лепоти или ружноћи, него о пајжњи коју свако треба да посвети кожи свог лица. Овај одмахује руком и каже како је он сам себи козметичар: сваког јутра добро истрља лице сапуном за руке и ништа му не фали. „Да, види се”, процењивачки ће козметичарка. „Лице вам је као згузвана хартија, а бубуљице као жабље красте”.

За даље не питај. Најдебљи крај је, ни крива ни дужна, извукла фризерка. Није знала по коме би, због чега су нагло почеле да јој се тресу руке. Гост их је обе извређао и отишао, а због изненадних неодложних послова измигољиле су се и остале муштерије. Пре него што сам и сам учинио исто, фризерка је колегиници рекла да је невапитана глупача, а ова њој да може слободно да јој уради нешто што баши и нисам разумео, пошто то на српском звучи сасвим другачије.

Али, колико сам видео, кучећа фризерка у Пратер улици је од јутра до мрака затрпана послом. И флакама. Мислио сам да се зими пси ређе шишају. Питам је, како то, а она ће увређено: „Јел ви то неком новом теоријом покушавате да ми покварите посао, а?” – завртела машином и уперила је право у мене. Савијем шитке па тутањ, а она ће за мном: „Ако се вама зими не иде код фризера будите чудовиште, то је ваши ствар, а моје муштерије оставите на миру, јел знате?! Само да ми се неко пожали, видећете ви своје!”

Шмугнем у прву попречну улицу, а тамо један чикица води нешто на ланцу. „Извините, да ли ради она псећа фризерка данас?” – пита ме док чека да кокер дигне ногу на точак једног аудија. „У ствари, морам да је питам да ли уопште да шишам кера зими, чуо сам овде од неких да није баши препоручљиво”.

„Не, не идите тамо, не ради...” – избечим се пред старцем док замишљам запенушалу фризерку како после његовог питања маше и ређа клетве на мој рачун. „У ствари, ради... Али, молим вас реците јој да сам вас ја препоручио. Обавезно ошишајте пса, грозно изгледа!” Чикица се бречну као да сам говорио о њему лично, погледа свог љубимца, па онда мене забринуто. Цимну пса усред необављеног посла и право на фризеркину врата.

Ова ми се сутрадан љубазно захвалила. Нуди ми гратис шишање.
Твој Драган

КУЛТУРА МАТИЦЕ

Београд у Амстердаму

Представници Дома омладине Београда средином децембра посетили су Амстердам и са одабраним, актуелним културним програмом Холанђанима представили пројекат „Кратки водич кроз Београд”. Наш тим је чинила група од 38 уметника и интелектуалаца, а циљ је био да се покаже „да Београд није престоница шовинизма, ксенофобије и криминала, већ једна значајна метропола, раме уз раме са било којим европским градом”. Програм су изабрали домаћини, водећи рачуна да садржај буде интересантан, а да при том највише кореспондира са европским токовима: групу Дарквуд Даб, изложбу фотографија о Београду ауторке Бети Рас, филмове („Сутра ујутру”, „Седам и по”, „Вуковар, последњи рез”, „Лепа Дијана”), видео уметнике у избору Јелене Весић, као и дебате о ширем увиду у друштвене околности (учествовали: Веран Матић, Дејан Анастасијевић, Сњежана Миливојевић, Горан Свилановић).

Милан Лучић, директор ДОБ-а, у разговору за „Политику” преноси нова искуства кроз причу о међународном профилисању ове наше омладинске куће.

– Холандија је сигурно земља где је слика о нама најлошија. Ова држава је била и против нашег уласка у Партнерство за мир. Имамо толико тога непријатног заједничког у претходним годинама (од Сребренице преко Хашког трибунала), па смо хтели да видимо како ћемо проћи тамо где је то најтеже. Наш задатак је утолико био захтевнији јер смо морали да представимо не само наше уметнике већ и контекст у којем они живе и раде. Нисмо желели да будемо компликовани, већ само да пошаљемо добру вест из Београда – да имамо квали-

тетне људе и да је земља препуна талената – каже Лучић.

Имајући у виду значајну српску дијаспору у Холандији, било је очекивано да ће већину публике чинити наши људи. На изненађење и гостију и домаћина догодило се обратно. Пројекат је добро одјекнуо, стигале су реакције из Варшаве и Париза, уз жељу да исти програм и они угосте. За сваки град, међутим, креира се посебан садржај. Гледа се контекст и слика коју одређена држава већ има о нама. Јер, уз културу, на пригодан начин треба предочити и овдашњу политичку климу. Милан Лучић истиче да зато намерно нису водили активне политичаре, не желећи да бране страначке опције, већ само да говоре о нашој стварности и пруже умерена виђења, не залазећи у политиканство.

– Наше гостовање је показало да су ниво знања о Србији различити. Морамо да се навикнемо да смо искључиво гледани кроз лоше вести CNN и тај утисак је веома тешко променити. Већина странаца више и не памти ко је са ким ратовао, нити има увид у тренутну ситуацију. Некима од њих је Словенија и Словачка исто. Знање о нама код појединих се своди на: „Аха, Милошевић – знамо, то сте ви.” То је, нажалост, наш знак препознавања што је веома лоше а у неку руку и „добро”, не мешају нас ни са ким. Ипак, нису довољно упознати са променама у Србији, са чињеницом да се ствари свакодневно мењају и да смо у сваком смислу демократско друштво које граби напред.

Лучић каже да се, рецимо, странци чуде и питају како се Црна Гора отцепила без рата... С друге стране, прате садашњу медијску слику и занима их шта ће бити после избора... „Приказали смо им филмове наших документариста (Митића, Арсенијевића, Баљка) који су послали добру поруку. Показали смо да желимо да се утврди истина, да хоћемо да отворимо све теме и да не бежимо од разговора.”

...И

ТАЧКА

Нови рингишпил. Нова година, нови рингишпил, помислише маштовити руководиоци великог Забавног парка у граду Б. и демонтираше стару, отрцану, шарену машину на којој су се, уз весело подврискивање, возили већ и очви и мајке, па чак дедови и баке данашњих посетилаца, а затим хитро инсталираше нови, сјајнији и већи, рингишпил увезен из иностранства, ђаволску справу која се врти много брже од претходне и на којој све изгледа много узбудљивије и забавније, али на којој је вожња скупља, а при том мање отпорне грађане често хвата вртоглавица, а оне са слабијим желуцима и мучни-на, па није ретко ни повраћање, вриска и детињи плач, и све је више оних који би да сиђу с новог рингишпила и да се поново попну на онај стари, троми али безбеднији, који се из садашње перспективе чини реквизитом неког минулог, идиличног времена, у којем је још било узбуђења без повраћања и човек је приликом лета унаоколо још могао да види људе око себе.

◆
Лево-десни речник. Нови политички речник, назван «Лево-десни», који је недавно издао један од најпредузимљивијих издавача у Б, осмишљен је са циљем да помогне политичким противницима у лакшем споразумевању, али – пошто за обичне грађане није разумљива ни лева ни десна страна приручника – већ се планира ново, допуњено «Лево-десно-нормално» издање ове необичне књиге.

Милан Степанов

МАТИЦА НА ДЈАНУ**„Надгледана независност”**

Нова година у Србији није топла само због благе зиме, него и због предизборне кампање која стално „подгрејава” атмосферу. Али, не лежи враже, историја, која је на овим просторима склона претеривању, одлучила се да скалу на српском политичком термометру помери још више – до усијања. Изборе ћемо некако прегурати, али шта ће бити после?

То што је Марти Ахтисари „великодушно” одлучио да саопштавање свог предлога о будућем статусу Косова одложи док Србија не изађе на гласање, практично не значи ништа. Из његове канцеларије, наиме, стигла је вест да ће фамозни предлог бити познат одмах после 21. јануара. То значи да Ахтисари неће чекати формирање нове српске владе, што је ипак важнија ствар од самих избора. Јер, шта вреди ако 21. победе демократске снаге, кад ће због (евентуалног) губитка Косова Коштуничине демократе направити постизборну коалицију са Шешељевић радикалима, уместо са Тадићевим демократама. Да је овај сценарио врло вероватан говоре најновије спекулације око садржаја Ахтисаријевог предлога, које је објавио бечки дневник „Пресе”. Лист као решење будућег статуса наводи „надзирану” или „надгледану независност”, и најављује да би о њој већ 26. јануара требало да се изјасне тј. усагласе чланице Контакт групе. Последњу реч даће Савет безбедности УН који ће се због Косова састати у марту. Аустријски дневник даље наводи како се због чврстог противљења Србије, али и Русије,

веровало да у предлогу УН неће бити речи о независности, али да су се ствари промениле.

Европска унија, која од Уједињених нација преузима међународну мисију у Приштини захтева јасне одредбе, иначе неће ни прихватити задатак.

Док међународна заједница, дакле, очекује да се преговорима, односно решењу за статус ближи крај, званични Београд има потпуно другачије мишљење. Координатор преговарачког тима Слободан Самарџић каже да прави преговори тек следе. „Оно што је Ахтисари до сада радио заправо је једна симулација преговора и неко ће схватити да таква методологија преговарања не води ничему. То је преговарање без преговарања”, сматра Самарџић.

С друге стране, косовски Албанци очекују да ће се до решења доћи врло брзо. У Приштини сматрају да је дневни ред исцрпљен, да су преговори завршени, и да сада једино преостаје да међународна заједница наметне коначну одлуку.

У приштинским политичким круговима процењује се да је након потпуног исцрпљивања могућности за компромис у оквиру бечке преговарачке формуле, питање статуса сада подигнуто на ниво светских сила, и да ће Приштина и Београд бити више посматрачи него што ће моћи да утичу на одлуку.

Да нам се не пише добро сведочи и „изричит захтев” који је српски премијер Војислав Коштуница упутио генералном секретару УН Бан Ки-Муну. Коштуница захтева да УН пружи пуну заштиту неповредивости државних граница Србије, њеног суверенитета и територијалног интегритета. Одговор није стигао.

слободном нахођењу, током процеса мењали судије.

Вешање некадашњег диктатора, који је чврстом руком владао пуних 35 година, догодило се у прилично незгодан тренутак, због отворених претњи разноликих оружаних група сунита да ће претворити Ирак у праву кланицу. За суните, чији је он последњи велики лидер, Садам Хусеин ће смета постати мученик, што би могло донети нове главобоље администрацији у Вашингтону. Реагујући на упозорења о новом таласу насиља, америчке снаге подигле су ниво опреза до максимума, спремајући се на читав низ могућих напада најразличитијих група сунита, укључујући и побуњенике блиске Ал каиди Осаме бин Ладена.

Светска јавност је подељена у вези Садамовог погубљења: упркос трагичним траговима владавине Садама Хусеина, највиши званични међународне заједнице, укључујући и одлазећег Генералног секретара Уједињених нација Кофи Анана усудили су се изјавити да је стање у Ираку, за време Садама, било боље него под америчком окупацијом. Фински министар спољних послова Ђерки Туомиоја поновио је противљење Европске уније смртној казни. „ЕУ има доследан став у противљењу смртној казни која ни у овом случају није требало да буде извршена, иако нема сумње да је Садам Хусеин крив за озбиљно кршење људских права”, истакао је фински министар Туомиоја, чија је земља тренутно председавајући ЕУ.

Међу ирачким шиитима и Курдима је, међутим, одмах започело велико славље. Широм Багдада почело је шенлучење шиита, а ирачки премијер Нури ал-Малики је истакао да они који се противе Садамовом погубљењу вређају душе жртава његовог режима.

Иако је Садам међу многим Ирачанима био омражен, мало њих данас верује да ће смртна пресуда донети „рађање новог Ирака”. Штавише, већина страхује да ће ликвидација бившег диктатора подстаћи нов талас насиља у овој немирној земљи и још жешће сукобе сунита и шиита.

ТЕКУЋА ТРАКА**Претећи графити**

Предизборна кампања у Србији открива и своје тамне стране. У Њуприји се већ неколико дана појављују графити претеће садржине чија је мета председник Србије и Демократске странке Борис Тадић. Прво је на тамошњој гимназији освануо натпис „Тадића поред Ђинђића”, да би се сутрадан на згради музеја појавио нови – на њему је нартан човек на вешалима испод којег пише „Борис”. Демократска странка саопштила је да појава претећих графита „још једном доказује да су ови избори одлучујући за то којим ће путем Србија да крене”.

Нове личне карте

Српска полиција ће од краја јануара почети да издаје нове личне карте са чипом и биометријским подацима. На новој личној карти биће унети подаци о држављанству, пребивалишту и адреси стана, а поред јединственог матичног броја имаоца личне карте биће унети и јединствени матични бројеви оба родитеља имаоца. Лична карта садржаће и биометријске податке: анализу лица, отисак прста, потпис, дигиталну фотографију власника и дигитални отисак прста.

Шпирић мандатар у БиХ

Председништво Босне и Херцеговине изабрало је Николу Шпирића, из странке Милорада Додика, за мандатара за састав новог Савета министара БиХ. Бошњацима ће припасти министарство спољних послова, безбедности, министарство одбране и људских права и избеглица. Хрвати су добили министарства саобраћаја и веза, правде и финансија и трезора. Србима је припало министарство спољне трговине и економских односа, као и министарство цивилних послова.

Додиково писмо Дорис Пак

Премијер Републике Српске Милорад Додик упутио је пре десетак дана отворено писмо председници Парламентарне Комисије скупштине Савета Европе за југоисточну Европу Дорис Пак поручивши јој, између осталог, и ово: „Формално и неформално, не желим да се сретнем с вама никада више у животу, па вас молим да мене и грађане РС поштедите свог присуства”. Додик је реаговао на интервју који је Пакова дала сарајевском Дневном авазу. Она је, између осталог, рекла да власти у БиХ треба да одустану од раније договорених уставних амандмана и да посао треба почети из почетка. Такође, навела је да ентитетски принцип гласања није добар, да је Додик изиграо споразум о реформи полиције, а његове изјаве о референдуму оценила неприхватљивим. Такође, оптужила је Додика да је 1998. године, када је први пут био председник Владе РС, новац из европских фондова потрошио углавном на развој Лакташа, општине у којој живи.

Пољски бескућници преплавили ЕУ

Пољска влада покушава да помогне својим грађанима, скитницама и бескућницима којих је све више у богатијим земљама на западу и југу Европе. Они су део нове емиграције од око два милиона Пољака који су се после обарања комунистичког режима, а нарочито од пре нешто више од две и по године тј. по ступању у ЕУ, преселили у развијеније земље Уније. Како се процењује, у Паризу на улици живи око шест хиљада Пољака, у Лондону три, Риму пет хиљада итд. Процене су доста грубе, али је сигурно да су они постали озбиљан проблем који мора да решава и земља чији су држављани. Министарство иностраних послова Пољске је недавно затражило од пољских конзулата у десетак земаља ЕУ с највећом пољском имиграцијом да предложе начине, средства и организације ради помоћи овим људима да нађу кров над главом, посао или коначно да се врате у земљу.

ОКО ПЛАНЕТЕ

Извршена смртна пресуда над бившим ирачким лидером

Обешен Садам Хусеин

Бивши ирачки лидер Садам Хусеин, обешен је пред сам крај прошле године, 30. децембра у Багдаду, пошто га је ирачки суд раније осудио на смрт због убиства око 150 шиита током осамдесетих година прошлог века. Погубљење вешањем извршено је у бившем штабу војне обавештајне службе у већински шиитском делу Багдада. За извршење смртне казне одабран је дан завршетка хаџилука у Меки и почетак Курбан бајрама, најмасовнијег празника у исламском свету. Поред Садама, погубљена су још двојица осуђеника, његов полубрат Барзан Ибрахим и судија некадашњег Револуционарног суда Авад Хамед ан Бандар.

Садам Хусеин је обешен после контроверзног процеса, током којег су у великој мери занемаривана права оптуженог и одбране. Мада јавност нема претерану дилему око кобне историјске улоге бившег ирачког лидера, једнако је мало недоумица везаних за непристрасност суда у Багдаду, посебно пошто су тамошње власти, према

Коментар председника Цорца Буша

Амерички председник Цорц Буш изјавио је да је Садам погубљен „после поштеносг сужења, чега су многе жртве његовог режима биле лишене”. Председник Буш је додао да Садамова смрт неће зауставити насиље у Ираку, али да је то важна прекретница у оквиру ирачких напора да прерасте у демократску земљу способну да покрива своје потребе и да се брани.

ЕКО

НОМИЈА

Банке добро котиране на Београдској берзи

Богаћење преко ноћи куповиним акција

Када за само неколико недеља уложених 50.000 евра у акције банака донесе профит од чак 15.000 евра, колико се с просечном платом у Србији прими за пет година, може се лакше разумети зашто у Србији влада права помага за банкарским акцијама, која већ месецима не престаје. Чак су, неретко, узимани и велики кредити са циљем да би се позајмљени новац уложио на берзи и обрнуто, а било је случајева, када је евро почео да пада, да се разочавала штетња од 100.000 до 200.000 евра, јер су и стимулативне камате на орочене улоге биле мале у односу на принос који је могао да се добије од акција.

На банкарским акцијама, чија је вредност за кратко време постајала и четири пута већа у односу на почетну, домаћи и страни инвеститори зарадили су милионе евра, а банке добиле и нове, ситније, акционаре. Они грађани наше матичне земље који имају паре, а и инострани улагачи, само су се „селили“ из једне у другу банку и током само неколико трансакција зарађивали десетине хиљада, па и милионе евра. Међутим, до брзе и велике зараде могли су да дођу само „крупни играчи“, са великим свотама новца, а не и они који живе од своје плате.

Љиљана Добривојевић, директор Одељења хартија од вредности Агробанке, истиче да је код њих уплаћено седам пута више новца него што је износила друга емисија. Са другом и трећом емисијом укупно је уплаћено 40 милијарди, а продато акција у вредности од 4,2 милијарде динара. Неки аналитичари берзанских кретања на Балкану очекују у следећој години највећи раст цена баш за акције Агробанке. Разлог за то виде у очекивању повезивања београдске банке са стратеш-

Није јасна нова власничка структура

Међународно искуство у банкарском сектору показује да банке иду на берзу углавном само онда када тачно знају ко је купац и по којој цени. Чини се да српске банке још не знају ко ће међу купцима остати власник њихових акција, а НБС има обавезу да контролише власника само ако се купи изнад пет одсто акција. Банке су, међутим, дужне да сваку уплату изнад 15.000 евра пријаве Комисији за спречавање пранња новца, што би, ипак, требало да спречи улазак на велика врата прљавих пара у власничку структуру српских банака.

ким партнером. Акције Привредне банке Београд су биле међу најатрактивнијим: то потврђује и податак да се њима највише трговало. У једном тренутку постигнута је цена од 69.900 динара по акцији, што је три пута више од номиналне. Емитоване су акције у вредности од 15 милиона за које су заинтересовани купци уплатили више од 150 милиона евра. Тако је уместо 100 очекиваних, купац стекао у просеку 3,1 акцију.

Вредност акција Чачанске банке је дуплирана од марта, скочила је на садашњих 65.000 динара. Да је ова година за ту регионалну банку, али и за купце њених акција, била изузетно успешна, сведочи и то што је цена акције у децембру лане била само 7.000 динара, дакле зарада је за нешто више од годину дана била пет пута већа.

Умешни трговци хартијама од вредности су се преоријентисали са куповине акција јаким домаћих компанија, као што су „Хемофарм“ (зарађивало се 25 пута више) и „Синтелон“, на куповину акција банака, чије ће хартије увек бити ликвидне. Купци банкарских акција очито рачунају да ће те банке успети да се докапитализују и тако повећају капитал, а потом и добро „удоме“. А чим је јака банка, ликвидна је и њена хартија, па је самим тим атрактивна за трговање.

КРИВО

ОГЛЕДАЛО

У мом селу Кончаревић увек излази преко 90% бирача. Сада нису изашли само четири бирача, од којих ми је долазила једна породица да се извини што њихов отац није гласао, јер је умро.

Драган Марковић Палма,
председник Јединствене Србије

Србији треба нови дизајн државног грба, на којем ће уместо орлова бити нојеви са главама у песку.

Ненад Чанак,
председник Лиге социјалдемократа Војводине

Могло би се рећи да је захваљујући др Мири Марковић (удовици Слободана Милошевића) у Русији данас боље.

Живојин Станић,
директор Дирекције ЈУЛ-а

До одлуке о независном Косову би могло да дође само силовањем Србије и међународног права. Ако до тог силовања дође, најмање што можемо да урадимо јесте да вичемо. И викаћемо из свег гласа.

Александар Поповић,
потпредседник ДСС-а и министар за науку и екологију

Убице су одговорне и криве за убиство.

Милош Алигрудич,
шеф посланичке групе ДСС-а

Пекари су нас убеђивали да цена брашна чини свега једну трећину цене хлеба. Ако је то тачно, шта онда стављају у тај хлеб?

Бојан Димитријевић,
министар за трговину и туризам

Не желимо да победимо због нас, него због грађана.

Александар Вучић,
генерални секретар Српске радикалне странке

СРПСКА

ПОШТА

Проклетата могућност избора

Први пут не знам за кога да гласам. Раније није било тешко, у том смислу. Увек сам гласао против. Ни на овим последњим изборима нисам имао великих проблема. Гласао сам за „наше“. У међувремену сам видео како и наши јашу као и њихови, па сам остао прегажен у недоумици. Ко ме сад да се дам? Или да се не дам никоме? А опет, има ли смисла чувати давно изубљену невиност? Шта сад да се стискам, кад сам већ пуко.

И тако, живим на мукама. Ходам на рукама по фрушкогорским чукама. Маштам о карибским лукама. Ал колко то може да траје... Таман замислим како ме обалска службеница кити венцем од орхидеја и папаја, док из дубине ноћи допиру звуци там-тама, кад ме из радио апарата нападне гусарска реклама. Да је бар једна, него цела регата. И да су бар гусари у питању, још би се и снашао са дединим мачем, него све папагај до папагаја. Те папагај Риђо-брадог, те папагаја Црнобрадог, те папагај Тома од Голобрадог Гусара из Хага, те папагај Динки од ОтменоГ Гусара Лабуса, те папагај Чеда од Поштованог Покојника, те папагај Борис од истог тог П. П. само с десног рамена (Чеду је држао на левом рамену, па мали сад нагиње радикалној левици, а Бориса у горњем делу, испод марамиче, али је овај после одлепшао на десно раме, па нагиње политичком центру). Има, додуше и правих гусара, на пример Војобради, или Стари Вукобради, али су они права реткост. Преовлађују папагаји. Ево још једног! Лажни папагај Ивица Дачић (човек

је у ствари канаринац), који је дуго времена живео на реверу Непоштованог Покојника, где му је главна храна била Слобина перут. Е, сад је Ивица изабран за председника СПС-а, тако да само црквуће, али нешто на риванском језику, тако да ћемо њихову кампању занемарити. Што се папагаја Томе тиче, Голобради Гусар из Хага може бити сасвим задовољан оним што његов птић марке Гробар певуши са билборда. „Време је за промене“, кажу радикали и додају нешто у стилу „да ће одмах да буде боље“, под условом да црнокоцуљашки дођу на власт. Војобради, пак, са својим гусарима Вељом Селом и Аркановом Палмом, има кампању на којој би му позавидео СПС у најбољим годинама. Србија је балкански тигар, најразвијенија земља на свету, Американци остављају краве и плугове и долазе да чупкају траву око српских базена, све у свему – рај. И на крају Војобради јекне: „Живела Србија!“ Онда иде оно паче Динки (ето, ни он није папагај него паче, али не ружно па да после испадне да је лабуд, пардон Лабус, него обично преварантско паче што гаче), и све што сам хтео о њему да кажем стало је у заграду. Што се папагаја Бориса тиче, он и његове демократе као да рекламирају детергент. Прво су имали слоган: „Људи, један живот имамо“, у потпису „Зоран Ђинђић“, али им је неко рекао да је то много глупо, па су га добро опрали и сад гласи: „Живот не може да чека“. Шта живот не може да чека? Воз?

И ко је још остао? Чеда и Либерално-демократска партија. Њихов слоган је „Од нас зависи.“ И руку на срце, имају најбољу кампању. Па зашто за њих не гласам? Зато што нисам само либералан. Имам ја и конзервативну страну личности.

Братислав Вељић

УГАО ЗА

СМЕХ

Изостао Перица из школе.
– Зашто ниси јуче био у школи? – пита учитељица Перицу.
– Морао сам да водим краву код бика – одговара Перица.
– Зар није то могао твој тата да обави?
– Могао је, учитељице, али ипак то бик боље ради.

Каже учитељица ђацима:
– Ко од вас за себе сматра да је глуп, нека устане.
Сви седе, нико не устаје. После дужег времена, устаје Перица. Учитељица сва запањена, не може да верује да он за себе сматра да је глуп, па га упита:
– Штаааа!? Ти себе сматраш глупим???
А Перица одговори:
– Ма не, него ми било жао да сами стојите!

Продајем поклоне.
Шифра: Деда Мраз у дуговима.

Вози се човек мотором, и случајно удари врапца у лету. Било му је жао, стао је и видео да је врабац још жив. Понесе га кући и стави у кавез са мало воде и хлеба. Пар сати касније, кад се врабац пробудио, погледао је око себе и почео је да кука:
– Решетке, хлеб, вода,... убио сам мотоциклисту!

Пандури у станици добили нову опрему, а између осталог и нове, специјалне сатове. Сакупио командир све полицајце и почне да им објашњава:
– Ово су специјални сатови, са њима можете и да се купате.
На то ће један пандур:
– А где се пушта топла вода?

Рођење Христово

Пре две хиљаде година Палестином су владали Римљани. Император Август наредио је да се попише све становништво. Ради тога су сви морали отићи у свој град. Тако је и дрводеља Јосиф кренуо из Назарета. Са њиме је била и његова супруга бременита Дјева Марија.

Стигавши у јудејски град Витлејем, Марији дође време да роди. Потражише место у гостионицама, али нико од богатих гостионичара није хтео да их прими. Марија и Јосиф одоше у једну пећину (вертеп) крај града у којој су се окупљали пастири са стадом када је било невреме.

Марија се ту још исте ноћи породила. Потом пови дете и положи га у јасле на сламу. Тако се збио најзначајнији догађај у историји човечанства. Те свете ноћи је Дјева Марија донела на свет Богочовека, Спаситеља, Исуса Христа.

Те вечери су чобани чували своја стада под ведрим небом. У једном тренутку небо се озарило светлошћу и пред њима се појави анђеолово Божје који је најавио долазак Исуса Христа на овај свет. Тад са неба се зачу глас безброј анђела који у глас певаху: „Слава Богу на висини, и

мир на земљи, међу људима добра воља!”

Изнађени пастири кренуше према витлејемској пећини изнад које се светлела звезда необичног сјаја. Тамо нађоше Марију Богородицу, Јосифа и малог Исуса у јаслама, коме се до земље поклонилише.

Божјиње народне песме

...
 Јордан тече, коледо,
 кроз долове, коледо.
 По њим плови танка шајка,
 У руци јој мило чедо,
 мило чедо, мили Боже.

Од милости, од радости
 шајка му се пољуљује,
 златно весло одсјајује.

Гледали га чобанчићи,
 оставише бело стадо,
 Потрчаше чобанчићи
 да претекну брзу шајку,
 да поздраве Божју мајку.
 *

Христос се роди, децо!

Божјињи пост пролази,
 Никола нам долази,
 Варварица вари,
 А Савица 'лади.
 Николица куса.

Божјињи пост пролази,
 Бадњи данак долази,
 Бадњак ћу носити
 Од Бога ћу просити:
 Здравље и весеље.
 Божјињи пост пролази,
 Христос се је родио,
 Нама срећу донио.
 *

Ја сам мали коринђаш,
 Шта ћеш газда да ми даш?
 Који форинт или два,
 Колко има, ти ми дај!
 *

Бадњачићу мали
 Ја те много волим,
 Ја ћу поред тебе,
 Господа да молим.

Да нам Бог да здравља,
 Напретка и среће,
 Стадо наше мало,
 Да нам буде веће.
 Краве да муземо,

Пчеле да се роје,
 У обору свиње
 Добро да се гоје.
 Да нам роди жито
 И јечам и раж,
 Да у кућу не уђе
 ни крађа ни лаж.
 *

Ја сам мали Петар,
 Трчим као ветар,
 Просим тикву вина,
 Да наздравим свима.
 Тиква ми се одмиче,
 Божји ми се примиче,
 Дај газда ора,
 То бити мора,
 И коју парицу,
 Срећан Божји свима!
 *

Коринђа донђа,
 пала баби конђа.
 Наш'о деда, па не да,
 уш'о ђаво у њега.
 Уз'о Петар палицу,
 па ошине јарицу.
 Јарица ће соли дати,
 соли ћемо крави дати,
 крава ће нам млеко дати,
 млеко ћемо ђаку дати,
 књигу ћемо Богу дати,
 Бог ће нама здравља дати,
 здравље ћемо газди дати,
 газда ће нам дати ора,
 и колача и по жарача.

Ликовна остварења ђака из Будимпеште

Хана Степанов, 3. разред

Уна Ковач, 3. разред

Милица Ламбулић, 3. разред

Мина Ремели, 3. разред

Самоуправа Срба у Мађарској,
Културни и документациони центар Срба у Мађарској
и Српска самоуправа у Будимпешти
срдечно вас позивају на

СВЕТОСАВСКУ АКАДЕМИЈУ

која ће се одржати у просторијама ресторана „Бурбон“
(1146 Будимпешта, улица Ајтоши Дирер 19-21,
1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21)
дана **27. јануара 2007.** (субота) са почетком у 17.00 часова

Самоуправа Срба у Мађарској и
Културни и документациони центар Срба у Мађарској
срдечно вас позивају на традиционални

СВЕТОСАВСКИ БАЛ

који ће се одржати у ресторану „Бурбон“
(Будимпешта, улица Ајтоши Дирер бр. 19-21,
1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21)
дана **27. јануара 2007.** (субота) са почетком у 20.00 часова.
За добро расположење ће се побринути оркестар РТВ Нови Сад
под руководством Миће Јанковића. Вокални солисти: Уснија
Реџепова, Милан Прунић и Љиља Петров.

Продаја улазница се врши од 15. јануара 2007.
Цена улазнице је 7000 фт. по особи. У цену је урачуната и вечера на
принципу „шведског стола“ – јело и пиће (са изузетком жестоких
пића) се могу слободно узимати до поноћи, а након тога ради бифе.

Јавите се на факултет за учитеље и васпитачице

Учитељски факултет у Будимпешти поред учитељског смера ове
године први пут покреће и смер за српске васпитачице (забавиље). Рок
пријаве: **15. фебруар 2007.** Услов: средњошколска спрема. Пријавити
се могу и они који су раније матурирали, средњошколци који ће ове
године матурирати, као и страни држављани са нострификованом
средњошколском дипломом. За детаљније информације обратити се
Марији Ластих – Министарство просвете и културе, тел.: 473-7751

Адреса институције:
Eötvös Lóránd Tudományegyetem Tanító- és Óvőképző Főiskolai Kar,
1126 Budapest, Kiss János altábornagy u. 40.

На пријавни лист обавезно написати: szerb nemzetiségi szakirány

Позив за куповину Календара 2007.

Обавештавамо вас да „Српски календар 2007.“, према планови-
ма, излази из штампе 21. децембра ове године, што значи да ћемо
дистрибуцију издања за заинтересоване покренути крајем годи-
не.

Молимо Вас, да нам на приложеној наруџбеници доставите тра-
жени број примерака „Календара 2007.“ у вашем насељу, да би се
дистрибуција могла изорганизовати на најефикаснији начин.

Унапред се захваљујемо на Вашој помоћи.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим наручужем од Самоуправе Срба у Мађарској приме-
рака „Српског календара 2007.“ по цени од 950 Фт. по примерку за
..... (име насеља). Календаре молим доставити поштом
на адресу: (поштански број) (насеље)
..... (улица, трг) (број
зграде). Са продатим календарима ћу се обрачунати земаљској само-
управи по цени од 950 фт. по комаду, до 31. јануара 2007. Непродате
примерке ћу до истог рока вратити земаљској самоуправи.

Датум:

.....
(потпис наручиоца) (име и презиме штампаним словима)

Адреса:
Самоуправа Срба у Мађарској
1055 Будимпешта, ул. Фалк Микше бр. 3
Тел.: 1/331-53-45 факс: 1/269-06-38.

Дочек српске Нове године у Десци

13. јануара 2007. у организацији месне Српске самоуправе
одржаће се у месном ресторану „Szép Ilonka“.
За добро расположење побринуће се оркестар Мише Силашког
из Бечеја.
Резервација карата: код Кристифора Брцана – тел: 06-62-271-883

Дочек српске Нове године у Српском Ковину

одржаће се **13. јануара, 2007.** у Дворцу Савојаи
Поподне – културни програм
Увече – свечани дочек Нове године
Свирају: оркестар „Весели Удварци“

Празновање српске Нове године у Помазу

У организацији Српске мањинске самоуправе
одржаће се **13. јануара 2007. од 20 сати**
у месном Дому културе
Госте ће забављати оркестар из Мохача
(Адреса: Pomaz, Huszár u. 3.)

КОНЦЕРТ ХОРА „COLLEGIUM MUSICUM“ ИЗ БЕОГРАДА

У концертној сали Друштва Старог Будима (Óbudai Társaskör)
25. јануара 2007. (у четвртак) са почетком у **19.00 сати** одржаће се
концерт реномираног београдског хора
COLLEGIUM MUSICUM

Под управом диригента проф. Даринке Матић-Маровић хор ће
извести програм посвећен делу – духовним композицијама и
руковетима, обрадама народних песама – Стевана Мокрањца и
Корнелија Станковића, најпознатијих српских класичних композито-
ра чије годишњице смо обележавали протекле године.

Увод: проф. др Даница Петровић, директор
Музиколошког института САНУ

Адреса: Budapest III., Kiskorona u. 7.
(трамвајем 1, аутобусом 6, НÉV-ом)

Карте се могу добити у Српској самоуправи у Будимпешти и у
Српској школи у Будимпешти.
(Анита Берењи, Оливера Мунишић,
тел: 269-0633, 351-6553) или у Друштву Старог Будима
и преко њихове продајне мреже (тел: 250-0288).

Даље информације: www.obudaitarsaskor.hu и www.ssb.hu.
Организатори: Српска самоуправа у Будимпешти, Српска мањинска
самоуправа Старог Будима, Српска школа у Будимпешти

Концерт су помогли Државна фондација за мањине у Мађарској и
влада Републике Србије.

Програм Српског културног клуба у Будимпешти

18. јануара, у 18.00 сати – пројекција домаћег филма

Недељни лист Срба у Мађарској. Адреса:
Српске народне новине, 1065
Budapest, Nagymező u. 49. Телефон: 475-
0654. Главни уредник: Милан Степанов,
секретарредакције: Милица Вукајловић.
Оснивач и издавач: Српски демократски
Савез. За издавача: Андрија Роцков.
Финансира се на основу мањинског за-

кона из државног буџета посредством Државне задужбине за мањине. Суфинансијер:
Министарство културе и медија Републике Србије. Лист дистрибуира Мађарска пош-
та, а претплаћује се код издавача. Име и адресу послати на адресу Szerb Demokratikus
Szövetség, 1065 Budapest, Nagymező u. 49 а уплатити поштанском уплатницом или на
жиро-рачун број платног промета 11705008-20417439. Претплата на лист је 4000 фт. за
целу годину. За иностранство годишње 40 EUR, (10.000 Фт) – Штампа: КОМП-прес
КфТ. Одговорни пословођа: Ференц Ибош. –
Технички руководиоци: Карољ Сабо. ✦ Српске на-
родне новине на Интернету: Home page: www.comp-press.hu/cnn2000 E-mail: stepanov.milan@gmail.com

HU ISSN 1215-072 x

МИР БОЖЈИ – ХРИСТОС СЕ РОДИ!

„...Заиста, велика је тајна побожности: Бог се јави у телу, оправда се у Духу, показа се анђелима, проповеди се незнабошцима, верова се у свету, вазнесе се у слави“ (I Тим. 3,16).

Ове речи апостола Павла најпотпуније осликавају сву лепоту Божијне радости у којој смо ми, драга децо духовна, истински учесници велике тајне Божјег силаска са Неба на земљу и човековог узношења са земље на Небо и седења са десне стране Оца. А то је, у суштини, богосиновство свакога човека који то пожели делатном вером. Син Божји је дошао да нас позове у непролазно Царство Божје и уведе нас у стварност вечног живота, будући да је Он, Господ наш, увек Пут, Истина и Живот (Јн 14, 5). Догађај Христовог Рођења од Дјеве Марије сабира сва надања и ишчекивања људска кроз векове који му претходе, као и веру свих каснијих векова до данас, и трајаће кроз све векове до вечности. То је „пуноћа времена“ (ср. Гал. 4, 4), јер су Бог и човек у Личности Христа Спаситеља сједињени. Бог се рађа као човек не престајући бити Бог, како би човек могао постати „бог по благодати“, не престајући бити човек. Радјући се радношћу непролазном и неописивом због великих дарова љубави Божје, упитајмо се ми, верујући хришћани, који смо позвани и послани у свет да будемо „со земљи и светлост свету“ (ср. Мат. 5, 13-14), да ли смо и колико смо заиста одговорни у својој богодарованој слободи. Није добро изговарати се другим и увиђати његове грешке, јер осуђивање – није пут вере. Често је то препрека на животном путу и претежак терет за онога ко тако поступа. Зато се вама обраћамо, синови и кћери Цркве Христове, „не као да господаримо вером вашом него као помагачи ваше радости“ (ср. II Кор. 1, 24). Коленопреклоно вас молимо: покажите љубав нелицемерну једни према другима и према свима људима – „добро чинити да нам не досади“ (Гал. 6, 9). Потрудимо се да испунимо светоотачку поуку: „Сваки

хришћанин треба да буде такав човек да га се Бог никад не постиди“. Можемо ми то, благочестиви народе Божји: само ако се мало потрудимо, успећемо у добром делу благочестиве вере. Много је данас себичних људи који мисле да све могу сами. Много је лажно „великих“ људи и народа и свако мисли да баш он може да промени слику света. Зато, имајмо веру праведног Јосифа, простодушност и гостољубље витлејемских пастира, мудрост мудраца са Истока који су, вођени звездом, принели дарове Христу, не уплашивши се Ирода. Верујмо вером старозаветних пророка и праведника и будимо, заједно са свetim апостолима, истрајни у сведочењу велике Тајне вере, знајући да осим Христа „нема другог имена под небом, даног људима, којим треба да се спасемо“ (Дела ап. 4, 12). Ово знае у вери не спутава нас у љубави према свима. Напротив, оно нас покреће напред и отвара за свакога човека, без обзира на то ко је он, како се моли и да ли се моли. Јер, „Бог не гледа ко је ко него му је у сваком народу мио онај ко твори правду“ (Дела ап. 10, 35). Наша вера да је Христос Спаситељ света и човека чини нас спремнима и способнима да увек служимо бољитку и спасењу света. Син Божји, нас ради, и нашега спасења ради, постао је човек, служећи нама и нашем спасењу. Тако је свако од нас призван да служи бољитку живота и спасењу свих и свега. Како би све било боље и другачије када бисмо ми хришћани делатно разумели смисао служења „већих“ оним „мањима“! Живот би био лепши, а овај свет бољи. Могуће је то – само је потребно да свако победи себе, да превазиђе сопствену себичност, да изиђе из сопственог интереса у жртвено, несебично. Чинили смо безакоња – престанимо, и Бог ће опростити. Највећи превид чинимо у вези са чедоморством, јер нећемо да признамо да је то грех убиства детета, мотивисан себичношћу недостојних родитеља. То је најгнусније убиство, одбијање благослова Божјег и ускраћивање права на живот новој личности. Још нерођено дете није безимени заметак, фетус; то је човек – душа жива. Молимо вас, родитељи, не чините то више, не затварајте врата својих срца и домова за благослов живота. Има

места за све и биће хлеба за све. Сетите се оних бездетних родитеља који сузних очију моле Бога да им подари тај благослов! Нека вам материјалне недаће не буду изговор за чедоморство! Не ускраћујте себи Божји благослов! Знамо да ће неки самозвани заштитници опет рећи како Црква ускраћује људска права и слободу, али нека знају да ми опомињемо из љубави, без омаловажавања! А њима Бог благи нека опрости грех и нека их призове у заједницу љубави. Веома ћемо се радовати ако се одазову. Многи народи воде рачуна о свом историјском постојању и вечног спасењу, а наш, српски народ, поубијао је, нажалост, своје нерођене деце више него наши непријатељи у свим ратовима заједно. Желимо да нагласимо да је у нашој Отаџбини број умрлих годишње већи од броја рођених за двадесет пет хиљада. Надамо се да ће ови подаци покренути многе на одговорно размишљање и још боље чињење. У вршењу добрих дела, у праштању и у молитви треба да будемо истрајни и да издржимо до краја, јер „кад нас псују, благосиљамо; кад нас гоне, трпимо; кад хуле на нас, молимо...“ (I Кор. 4, 12-13), знајући да је „победа која побеђује свет – вера наша“ (I Јн 5, 4). Православни Срби на Косову и Метохији то најбоље осећају и знају, као и многи други обескућени и са огњишта прогнани. Они носе на телу ране Христове и побеђују своје прогонитеље. Многи њих не разумеју, будући оптерећени собом и својим страховима. Они, попут негдашњих хришћанских мученика и исповедника, побеђују оне који

мисле да могу стићи до циља наношећи пораз другоме. Дубоко верујемо да ће доћи време када ће се насилници постидети. Молимо се и за непријатеље наше да увиде да чињење зла не може донети добро никоме. Нека знају да ће, после свих пораза којима понижавају друге, на крају сами себе поразити незнањем. И за њих се молимо да победе себе и постану учесници оног мира који Христос свима даје. Драга децо духовна, наша света Српска Светосавска Црква надживела је све историјске Голготе и распећа радношћу витлејемских пастира и мудрошћу мудраца са Истока, и живеће вавек, у саборном јединству са свим помесним Православним Црквама, које чине Једну Свету Цркву. Својом саборношћу она окупља васколики српски род, на свим континентима и у свим државама, и отворена је за све добронамерне људе. Сабирала је своја верна чеда кроз све векове, идући уским путем и градећи мостове мира и љубави међу људима и међу народима. Знамо добро за све наше падове, расколе и поделе. Молимо се Господу да то престане једном заувек, а све вас молимо да будете једно у Господу, како бисмо свима показали чисту веру и свету слогу, сву лепоту вере у Бога и вере у човека Божјег. То ће бити онда када престанемо да се међу собом делимо на разне начине, најчешће по безумљу. Покушајмо, у радости Божијне славе, да се измиримо и саберемо око колевке Богомладенца и да превазиђемо све наше бесмислене поделе! Наравно, треба о свему промишљати, суочавати различите ставове и расправљати, али то не сме да буде разлог за међусобну мржњу или за мржњу према било коме. Мора да важи правило да „онај ко жели да буде први, тај треба свима да служи“. Христос је Својим животом показао све ово, а ми хришћани имамо свети задатак да и својим живљењем то потврдимо. Данас је најпогоднији дан да испитамо себе где смо ми у том делу и да исправимо сами себе и једни друге како би наша радост била потпуна и трајна. Свако од нас треба да у личности другог човека види лице Божје, лице свога брата и вечног сабрата. Тада ће срце свакога од нас истински бити витлејемска пећина у којој се Христос увек изнова рађа. И што више буде таквих срца, свима ће бити боље и сви ћемо бити бољи.

МИР БОЖЈИ – ХРИСТОС СЕ РОДИ!
Дано у Патријаршији српској,
у Београду,
о Божићу 2006. године.
Ваши молитвеници
пред Богомладенцем Христом:
Архиепископ пећки,
Митрополит
београдско-карловачки
и Патријарх српски ПАВЛЕ,
са архијерејима СПЦ

Фото: Иван Јасућ